

Betreft: Zienswijze ontwerpbesluit prioriteringsruimte transportverzoeken
Zaaknummer: ACM/25/194782

Leiden, 1 augustus 2025

Geachte heer Snoep,

Namens Key Region Leiden reageren wij op het ontwerpbesluit van de Autoriteit Consument & Markt over de prioritering van maatschappelijke projecten bij aansluiting op het stroomnet. Wij waarderen de erkenning van maatschappelijke belangen in de verdeling van netcapaciteit, en dringen aan op een expliciete en structurele erkenning van de rol van campussen en hun innovatiemilieus in deze afweging.

Wij roepen ACM op om in het definitieve besluit een nieuwe prioriteitscategorie toe te voegen voor kennis- en innovatiecampussen die cruciale oplossingen bieden voor nationale veiligheid, volksgezondheid en strategische autonomie.

De campus als vitaal maatschappelijk en economisch knooppunt

Campussen en science parks zijn geen reguliere bedrijventerreinen, maar hoogwaardige innovatiemilieus waar kennisinstellingen, start-ups, scale-ups, overheden en bedrijven samenwerken aan oplossingen voor grote maatschappelijke vraagstukken. Door de interdisciplinaire dynamiek versnellen zij de vertaling van kennis naar toepassingen op het gebied van gezondheid, veiligheid, voedselzekerheid, energietransitie en digitalisering.

Ook voor de economie heeft dit een meerwaarde. Zo trekken campussen hoogwaardige technologiegedreven ondernemingen aan die zich vestigen vanwege de aanwezige kennisbasis, hightech infrastructuur en talentpool. De werkgelegenheid groeit op campussen dan ook 3 tot 4 keer sneller dan gemiddeld (Buck Consultants, 2024). Campussen en science parks zijn daarmee structureel van nationaal belang.

Essentieel voor de nationale veiligheid, gezondheid en strategische autonomie

In de Key Region Leiden bevinden zich meerdere campussen die direct bijdragen aan maatschappelijke belangen, zoals nationale veiligheid, gezondheid en strategische autonomie:

- **Leiden Bio Science Park**, het grootste sciencepark van Nederland, speelt een unieke rol in de ontwikkeling en productie van vaccins, medicijnen en biotechnologische innovaties. Tijdens de COVID-19-pandemie bewees het park zijn maatschappelijke waarde met de productie van de vaccins van Janssen (J&J) en AstraZeneca. Ook komt cruciale kennis rondom infectieziekten, pandemieën, preventie, medische technologie en lifestyle hier samen; onmisbaar in tijden van stijgende zorgvraag.
- **NL Space Campus**. Dit is de nationale hotspot voor ruimtevaarttechnologie, satellietdata en toepassingen voor civiele en defensieve veiligheid, en speelt een sleutelrol in het versterken van de strategische autonomie van Nederland en Europa. De campus vormt tevens de thuisbasis van ESA ESTEC – het grootste technologische centrum van de Europese ruimtevaartorganisatie.
- **Unmanned Valley**, een test- en innovatiecentrum voor drones, onbemande systemen, sensoriek en autonome technologieën met toepassingen in de logistiek, duurzame landbouw en nationale veiligheid.

Deze locaties dragen bij aan de innovatiekracht van Nederland in domeinen die door de Rijksoverheid als strategisch cruciaal worden aangemerkt. In de huidige geopolitieke context is het dan ook van nationaal en Europees belang dat deze campussen ongestoord kunnen blijven opereren en groeien.

Belemmering door netcongestie heeft ernstige gevolgen

In de praktijk lopen deze campussen, ondanks hun maatschappelijke functie, tegen problematiek aan ten aanzien van het overbelaste stroomnet. De gevolgen zijn ernstig:

- Innovatieprojecten stagneren terwijl maatschappelijke urgentie toeneemt.
- Nieuwe faciliteiten (zoals laboratoria of testcentra) kunnen niet tijdig worden aangesloten.
- Uitbreiding van bestaande bedrijven kan niet worden gerealiseerd.
- Bedrijven dreigen hun activiteiten elders voort te zetten, buiten Nederland.

Hoewel er op dit moment nog met veel inspanning “geschakeld” wordt binnen netcapaciteitsgrenzen, is dit niet langer houdbaar. De bottleneck op het stroomnet vormt een directe bedreiging voor het innovatievermogen, het verdienvermogen én de internationale concurrentiepositie van Nederland als vestigingsland voor strategische technologie en kennisontwikkeling.

Voorstel: structurele voorrang voor kennis- en innovatiecampussen

Wij vragen de ACM om in het definitieve besluit ruimte te maken voor maatschappelijke projecten die voortkomen uit strategische kennis- en innovatiecampussen en die aantoonbaar bijdragen aan:

1. Volksgezondheid en biomedische infrastructuur (zoals vaccintechnologie, pandemische paraatheid, medische productiefaciliteiten, arbeidsbesparende en productiviteitsbevorderende technologieën);
2. Strategische autonomie (zoals sleuteltechnologieën, dual-use toepassingen, en kennisintensieve maakindustrie);
3. Nationale veiligheid en crisisbeheersing (zoals defensietechnologie, AI & cybersecurity, autonome systemen, kwantumtechnologie, ruimtevaarttoepassingen);
4. Economische toekomstbestendigheid (zoals deeptech-valorisatie, energietechnologie, en publieke-private R&D-samenwerkingen).

Wij zien dat deze projecten niet onder de huidige categorieën vallen, en willen bepleiten dat de ACM in het kader van maatschappelijke prioritering een extra categorie opneemt: “**kennis- en innovatiecampussen**”.

Tot slot

De Rijksoverheid neemt in het beleid rond sleuteltechnologieën en strategische autonomie de vitale rol van campussen in ogenschouw. Wij roepen ACM op dit ook te doen in de verdeling van netcapaciteit. Zonder betrouwbare stroomvoorziening kunnen deze ecosystemen hun maatschappelijke functie niet vervullen.

Wij zijn vanzelfsprekend bereid onze inzichten verder toe te lichten, inclusief voorbeelden uit de regio of uit landelijke campusstructuren.

Met vriendelijke groet,

Namens de partners van Key Region Leiden,

De directeur,
Leonie Hussaarts

De voorzitter,
Wietske Veltman

Key Region Leiden is een triple helix samenwerking gevormd door de volgende partners:

